

A1 VE A2 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDA YER ALAN OKUMA METİNLERİNİN SÖZ VARLIĞI AÇISINDAN İNCELENMESİ (GAZİ ÜNİVERSİTESİ TÖMER ÖRNEĞİ)

AN EXAMINATION OF READING TEXTS IN A1 AND A2 LEVEL TEXTBOOKS IN TERMS OF VOCABULARY (GAZI UNIVERSITY TÖMER EXAMP)

Hasan BAĞCI¹ Aydın ÖZDEMİR²

Başvuru Tarihi:07.07.2021 Yayına Kabul Tarihi:06.11.2021 DOI: 10.21764/maeuefd.954399

(Araştırma Makalesi)

Özet: Dil, milletlerin kültürel kimliklerini taşıyan ve en iyi şekilde ifade eden vasıta. Bu itibarla yabancılara dilimizin öğretimi çalışmalarında dilimizin zenginliğini, anlam derinliğini, dil bilgisi bakımından yetkinliğini içeren metinler kullanılmalıdır. Türkçe, son yıllarda yabancılar tarafından öğrenilmek istenen diller arasında yer almaktadır. Türkçenin yabancılara öğretiminde kültür aktarımı en önemli etkenlerden biridir. Yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde kültür aktarımı konusunda en önemli araçların başında derslerin işleniş sırasındaki takip edilen ders kitapları gelmektedir. Bu nedenle yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarındaki metinlerin söz varlığı açısından kültürümüzü yansıtıcı özellikler göstermesi beklenir. Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanmış A1 ve A2 seviyelerindeki ders kitaplarında yer alan metinler söz varlığı bakımından incelenmiştir. Metinlerin yansıma sözcük, ikileme, deyim, atasözü, kalıplaşmış söz, mecaz sözcük, terim sözcük ve birleşik fiiller olmak üzere taşıdıkları söz varlığı öğeleri belirlenmiş ve değerlendirilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinin söz varlığı öğeleri bakımından yeterli olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Gazi Üniversitesi TÖMER, A1 ve A2 seviyesi ders kitapları, metin, söz varlığı*

Abstract: Language is the vehicle that carries and best expresses the cultural identities of nations. In this respect, texts containing the richness, depth of meaning and grammatical competence of our language should be used in teaching our language to foreigners. Turkish is among the languages desired to be learned by foreigners in recent years. Cultural transfer is one of the most important factors in teaching Turkish to foreigners. In the process of teaching Turkish to foreigners, the most important tools for cultural transfer are the textbooks followed during the course of the lessons. For this reason, it is expected that the texts in the textbooks prepared for teaching Turkish to foreigners will reflect our culture in terms of vocabulary. In this study, the texts in the A1 and A2 level textbooks prepared for teaching Turkish as a foreign language were examined in terms of vocabulary. Vocabulary elements of the texts such as reflection words, reduplications, idioms, proverbs, stereotypes, metaphors, terms and compound verbs were determined and evaluated. In the study, document analysis technique, one of the qualitative research methods, was used. As a result of the research, it has been determined that the reading texts in the textbooks are not sufficient in terms of vocabulary items.

Keywords: *Gazi University TÖMER, A1 and A2 level textbooks, text, vocabulary*

¹ Prof. Dr. Öğretim Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, e mail: hbagci@mehmetakif.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8624-8274.

² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, e mail: aydinozdemir15@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-0443-9339.

Giriş

Dil, ait olduğu milletin tüm kimlik özelliklerini taşıyan, bireyler arasında iletişimi sağlayan, aynı zamanda nesilden nesile yaşayıp gelen kültürel birikimi aktaran etkin ve canlı bir araçtır. Dil öğretimi etkinliklerinde öğrencilere o dilin özelliklerini, kurallarını ve kavramlarını en iyi şekilde sunacak kaynakların başında ders kitapları gelir. Bu bakımdan, ders kitaplarında yer alan metinlerin ait olduğu dili en iyi şekilde yansıtacak ve o dilin özelliklerini kapsayacak nitelikte olması gerekmektedir.

Ders Kitabının Tanımı ve Ders Kitaplarına Genel Bir Bakış

Kitap, eğitim açısından; kullanma kolaylığı olan, her öğrencinin ulaşabildiği, bilgilerin dolaysız olarak verildiği, sürekli kullanılabilen, her an başvurulabilen, sözel öğretimin boşluklarını doldurabilen bir araçtır (Bamberger, 1975).

Ders kitabı ise, çeşitli disiplinlerle ilgili bilgileri öğretmek amacıyla hazırlanan, kolaydan zora uzanan, sistemli ve programlı metinlerden oluşan kitaptır (Richaudeau ve Gauquelin, 1997). Ders kitabı, öğrencinin kullandığı en önemli ders aracıdır (Arı, 2014).

Ders kitaplarının hazırlanmasında ve içeriğinin oluşturulmasında öğretim amacına uygun olarak aşamalı bir öğretim süreci temel alınmalıdır. Bu süreç boyunca ders kitaplarına alınan metinler, ait olduğu kültürün maddî ve manevî tüm zenginliklerini içinde taşıyabilmelidir. Dil öğrenirken öğrenci, o kültüre ait pek çok yaşayış biçimini tanıyabilmeli, insanlar arası ilişkiler ve insanların hayata bakışları ile ilgili sosyolojik gerçekleri hissedebilmeli ve bununla birlikte toplumu benimseme anlamında çıkarımlarda bulunabilmelidir.

Metin Kavramı

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan yazılı, basılı, elektronik, görsel ve işitsel bütün ders araç-gereçlerinin temelini metinler oluşturmaktadır. Çünkü öğretimin sonunda ulaşılmak istenen kazanımlar, her dil becerisinin özelliklerine uygun olarak kullanılan metinler aracılığıyla sağlanacaktır.

Metin; yalnızca ses ve sözcüklerin, hatta cümlelerin inceleneceği mekanik bir nesne değil, bölümlerin her birinin bütün içinde vazgeçilmez bir önem taşıdığı bütünlüğe ait bir boyuttur (Lüleci, 2010).

Metin, şair ve yazarların okuma, dinleme, araştırma ve gözlemleri sonucunda oluşan birikimlerini, hayâl dünyası ve esinlenme yetileriyle yorumlayarak ortaya koydukları üründür. Şiir, hikâye, roman gibi kısa ve uzun boyutlu metinler; duygu, düşünce ve hayâllerden oluşan soyut kavramların,

genelde gerçek hayat ile harmanlanmasından meydana gelirler. Bu bakımdan toplumun yaşayışını ve kültürel özelliklerini bünyesinde barındıran, ait olduğu toplumun aynı zamanda ruhunu en iyi şekilde taşıyan metinlerin yer aldığı ders kitaplarının, yabancılara Türkçe öğretiminde tercih edilmesi gerekir. Öğretim süreci boyunca takip edilecek kitaplardaki metinler, nitelik ve kapsayıcılık açısından söz varlığı yönüyle de yeterli olmalıdır.

Söz varlığı

Söz varlığı Türkçe Sözlükte “bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, kelime hazinesi, kelime kadrosu, vokabüler” (TDK, 2019) olarak tanımlanmıştır.

Söz varlığı, bir dilin ortaya çıkışından bu güne kadar geçen yüzlerce hatta binlerce yıllık sürede, temelde kendi öz kaynağından olmakla birlikte, coğrafi, tarihî ve siyasî birçok etkenin katkısıyla diğer dillerden de unsurların eklenmesiyle oluşan birikimdir. Bu varlık, şekil ve anlam bakımlarından içinden çıktığı ve temsil ettiği dilin adeta özü mahiyetindedir. Söz varlığı niteliği taşıyan sözcüklerin ve sözcük gruplarının, o dile ait tüm sözcükler arasında bağ kurma ve anlam ilgisi oluşturması bakımından önemli görev üstlendiği yadsınamaz bir gerçektir. Bu nedenle yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinin söz varlığı bakımından yeterli düzeyde olması beklenir.

“Bir dilin sözcükleri, terimleri, yabancı dillerden gelen öğeleri, atasözleri, deyimleri, insanlar arasındaki ilişkilerde kullanılması gelenek olmuş kalıp sözleri ve özdeyişler, bir bütün olarak söz varlığı adı altında ele alınır (Sever, 2008). Bu söz varlıkları ise sözcük (yansıma sözcük), ikileme, deyim, atasözü, kalıp söz, mecaz, terim ve birleşik fiillerdir.

Söz varlığını oluşturan sözcüklerin dil öğretim sürecinde takip edilen metinlerdeki kullanım oranı sözcük sıklığını oluşturmaktadır. Bir dilin yabancı dil olarak öğretiminde hedef dilde en fazla kullanılan ve tekrar edilen sözcüklerin belirlenmesi öğrencinin o dili öğrenmesi açısından önemlidir. Tekrar edilen sözcüklerle yapılan çalışmalar, öğrencinin o dile olan ilgisini olumlu yönde etkileyecektir. Bu yüzden ders kitaplarındaki metinlerde geçen sözcüklerin kullanım sıklığı, o metnin anlaşılmasına olumlu katkı sunar.

Söz Sıklığı

Aksan (2007); sıklığı, bir kelimenin diğer kelimelerden az ya da fazla kullanılması olarak ifade etmiştir. TDK (2019)’de ise “sıkça geçme, kullanımı sık olma” olarak tanımlanmıştır. Bir sözcüğün sık kullanılması o sözcüğün öğrenilmesi ve öğretilmesi noktasında önemlidir. Bu yüzden ana dili ve yabancı dil öğretiminde hangi sözcüklerin öğretilmesi veya kullanılması gerektiğini belirlememiz gerekmektedir (Açık, 2013).

Bir dile ait sözcük sıklığı listelerinin yapılabilmesi için sözcük sayımı yapmak gerekir. Sıklık çalışmalarında yazı ya da konuşma alanından derlenen verilerden bir havuz oluşturulur. Çalışmanın sağlıklı sonuçlar verebilmesi için sözcük havuzunun mümkün olduğu kadar geniş tutulması

gereklidir. Bu havuzda yer alan sözcükler en çok tekrar edilenden en az tekrar edilene doğru sıralanır. Sıklığı en yüksek olan sözcükler inceleme yapılan dilin iletişiminde en sık kullanılan sözcüklerdir (Pilav, 2008).

Araştırmanın Problemi

Araştırmada “Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan metinlerin söz varlığı ve sıklığı açısından taşıdığı değer nedir? Söz varlığı ve sıklığının temel sözcük sayısına göre oranı nedir?” sorusuna cevap aranmaktadır.

Araştırmanın Alt Problemleri

Araştırma problemine bağlı olarak çözümü aranan alt problemler şunlardır:

1-A1 ve A2 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerindeki metin sayısı ve bu metinlerdeki sözcük sayısı kaçtır?

2-A1 ve A2 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerindeki sırasıyla yansıma sözcük, ikileme, deyim, atasözü, kalıplaşmış söz, mecaz sözcük, terim sözcük, birleşik fiil söz varlıkları unsurları ve sıklık oranları nelerdir? Bu söz varlıklarının toplam söz varlığı içindeki oranları kaçtır?

3-A1 ve A2 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları okuma metinlerinde yer alan söz varlığı unsurlarının kullanım oranı bakımından karşılaştırması.

Araştırmanın Amacı

Dil öğretiminde yalnızca sıradan bazı sözcüklerin göndericiler tarafından alıcılara öğretilmesi yeterli değildir. Bu bakımdan yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan metinlerin, dilimizin kültür, anlam ve dil bilgisi özelliklerini yansıtması oldukça önemlidir.

Bu çalışmanın amacı; yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan A1 ve A2 seviyelerindeki ders kitaplarında yer alan metinlerin söz varlığı açısından incelenmesi ve değerlendirilmesidir.

Araştırmanın Önemi

Türkçe, dünyanın en eski ve en köklü dillerinden olup menşei bakımından Ural - Altay Dil Ailesine bağlıdır. Türkçenin tarihi, kimi araştırmacılar tarafından uygarlık tarihinde ilk kez yazıyı kullanan Sümerlere kadar götürülmektedir. Türk milleti, binlerce yıldan bu yana, hayat sürdüğü ve etkili olduğu Orta Asya, Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarında etkileşimde bulunduğu kültürler sayesinde zengin bir söz varlığına sahip olmuştur. Yabancılara Türkçe öğretimi çalışmalarında sadece dil öğretimi değil, aynı zamanda kültür aktarımı konusunda da atılacak adımlar önemlidir. Bu nedenle öğretim etkinliklerinde kullanılan metinlerin söz varlığının incelenmesi ve söz varlığı kullanım

durumunun tespit edilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda yapılan bu çalışma, ders kitaplarının söz varlığı bakımından yeterlilik durumlarının belirlenmesine katkı sunacaktır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman inceleme modeli, araştırılması amaçlanan olgu ya da olaylar hakkında bilgilerin yer aldığı yazılı materyallerin analizini kapsayan bir veri toplama yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Doküman inceleme modelinde hiçbir veri ya da kaynağa müdahale edilmemiş, var olan kaynaktan veriler olduğu gibi alınmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evreni, yabancılar için Türkçe öğretim dizisinde bulunan A1 ve A2 seviye ders kitaplarından oluşmaktadır. Çalışmanın örneklemi ise Gazi Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan Yabancılar İçin Türkçe A1 ve A2 seviye ders kitaplarıdır (2013, 1.Basım).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak yabancılar için Türkçe öğretimi için Gazi Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan A1 ve A2 seviyesi ders kitabı kullanılmıştır. A1 ve A2 seviyesi ders kitaplarındaki ünitelerde yer alan okuma metinleri, söz varlığı (yansıma sözcük, ikileme, deyim, atasözü, kalıplaşmış söz, mecaz sözcük, terim sözcük, birleşik fiil) görünümleri ve söz sıklığı açısından incelenmiştir. Bu ders kitaplarında yer alan hazırlık çalışması, dinleme, konuşma ve yazma metinleri; metin altı soruları incelemeye dâhil edilmemiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada ilk olarak A1 seviyesi ders kitabı, sonra A2 seviyesi ders kitabı incelenmiştir. Her iki kitapta bulunan okuma metinlerindeki sözcükler tek tek incelenmiş, birebir cümle ve paragraflar üzerinde durulmuştur. Böylelikle bir sözcük havuzu oluşturulmuştur.

Verilerin Analizi

Çalışmada, söz varlığı ve söz sıklığı listeleri hazırlanırken şu uygulamalara yer verilmiştir:

1. Ders kitapları incelenirken, söz varlığının belirlenmesinde, sözcüklerdeki çekim ekleri silinmiş, sözcükler taban (kök) özelliği bakımından ele alınmıştır.
2. Ders kitaplarındaki okuma metinleri incelenirken, söz varlığı anlamında başta çok sayıda özel isme ulaşılmıştır. Öyle ki diğer tüm söz varlığı unsurlarından fazla sayıda özel ismin varlığı dikkat

çekmiştir. Bu durumun söz varlığı sayısı ve sözcük sıklığı bakımından yanlış sonuçlara yol açabileceği düşünülerek özel isimler çalışma kapsamında çıkarılmıştır.

3. Okuma metinlerinde yer alan kısaltmalar açılmış halleriyle sözcük listelerine katılmıştır.

4. İkilemeler kalıp olarak ele alınmıştır, söz varlığı listelerine bu özellikleri dikkate alınarak dâhil edilmişlerdir. Ancak sözcük sayısı hesaplanırken, ikilemeleri oluşturan her sözcük ayrı ayrı sayılmıştır.

5. Ders kitaplarında yer alan deyim ve atasözleri belirlenirken kalıplaşmış olarak tek parça halinde çalışmada yer edinmişlerdir. Ancak sözcük sayısı belirlenirken her sözcük ayrı ayrı sayılmıştır.

6. Çalışma kapsamında okuma metinlerinde yer alan tüm sayılar incelenmiştir. Sayıların değerlendirilmesi konusunda Göz'ün (2003) yaklaşımı benimsenmiştir. Buna göre sıfır, bir, iki, üç vb. rakamlar ve on, yüz, bin vb. basamak sayıları temel sözcük listelerine eklenmiş ancak diğer sayılar çalışma kapsamına dâhil edilmemiştir.

7. Çalışma dâhilinde, sözcük sayılarının belirlenmesinde, söz varlığı unsurları da etkilenmeyeceğinden, tarih ve saatler farklı birer sözcük olarak ele alınarak temel sözcük havuzuna eklenmiştir.

8. Söz varlığı öğelerinin yazımı konusunda, TDK tarafından internet ortamında yer alan Güncel Türkçe Sözlük'teki kullanımlar baz alınmıştır.

9. Sözcüklerin çekim ekleri çıkarılarak değerlendirildiğinde sözcük türleri bakımından olası karışıklığı önlemek için fiillerin sonuna “-“ konulmuştur.

10. Çalışmada, metinlerde birden fazla anlamı olan birimlerle karşılaşmıştır. Birçok sözcüğün onlarca yan anlamı mevcuttur. Metinde yer alan her sözcüğü bu yan anlamlara göre tespit etmek oldukça güçtür. Sözcük listelerini belirlerken dikkat edilecek husus öncelikli olarak çok anlamlılık değil eş sesliliklerdir. Bu nedenle incelemede çok anlamlılık incelenmemiş, eş sesli sözcükler dikkate alınmıştır.

11. Birleşik fiillerin metinlerde fazlaca yer aldığı görülmüştür. Yardımcı fiillerle oluşturulan birleşik fiiller öncelikle değerlendirilmiş, anlamca kaynaşmış birleşik fiillerin tespiti ve çalışmaya dâhil edilmesi hususunda Türk Dil Kurumunun internet sözlüğü dikkate alınmıştır. Söz varlığı unsuru olarak birleşik fiil kalıpları parçalanmadan söz varlığı listelerine eklenirken sözcük sayısını belirlemede ise, her sözcük ayrı ayrı sayılarak sözcük listesine dâhil edilmiştir.

12. Ders kitaplarındaki metinlere ait sözcük sayıları yapılırken, metinlerin başlıkları da metinlerin bünyesinde kabul edilerek sözcük havuzuna dâhil edilmiştir.

13. Ders kitaplarında okuma metinleri incelenirken metin üstünde yer alan resimlerdeki, fotoğraflardaki sözcükler de sayılmıştır. Hatta bazı metinlerin tamamen fotoğraf, şekil, levha ve bilgisayar ekranı vb. şeklinde olduğu görülmüş, dil öğrenen bir öğrencinin gördüğü her sözcüğü okumaya çalışacağı düşünülerek bu yapıdaki metinlerde yer alan tüm sözcükler belirlenmiş ve sözcük sayı topluluğuna eklenmiştir.

14. Metinlerde yer alan iletişim ile ilgili bazı sözcük ve sözcük kalıpları sözcük sayılarına eklenmiştir. Benzer çalışmalarda bu konuda herhangi bir kullanım bilgisine rastlanılamamıştır. Türkçe öğretimi konusunda öğrenmeye istekli yabancı öğrencilerin, metinlerde yer alan her gösterge ve sözcüğü merak edeceği düşünülerek bu kullanımlar sözcük sayılarına dâhil edilmiştir. Örneğin, metinlerde geçen “e-posta” kullanımı, kısaltma açılarak sözcük sayısı listesine alınmış, nadir olarak yer alan www.gazi.edu.tr gibi kullanımlar ise, ayrı ayrı dört sözcük olarak sayılıp değerlendirilmiştir.

Bulgular

1-A1 ve A2 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metnindeki metin sayısı ve bu metinlerdeki sözcük sayısı kaçtır?

Temel Sözcükler

Bu bölümde yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanan A1 ve A2 seviyesindeki ders kitabında yer alan metinlerin söz varlığına yönelik tespitlerde bulunulmuştur.

Tablo 1

A1 ve A2 Gazi Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki Okuma Metinlerinde Yer Alan Toplam ve Farklı Söz Varlığı Sayısı ve Oranları

Kitabın Adı	Seviye	Metin Sayısı	Sözcük Sayısı	Toplam Söz Varlığı Sayısı	Sözcük Katsayısı	¹ Farklı Söz Varlığı Sayısı	Sözcük Katsayısı
Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı	A.1	24	2360	466	%19.74	222	%9.40
Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı	A.2	20	2834	618	%21.80	307	%10.83

¹ Çalışmada, toplam sözcük sayısı ile sözcüklerin kullanım sayısı; farklı sözcük sayısı ile sözlük birimler ifade edilmektedir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi A1 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında yer alan 24 okuma metninde tespit edilen sözcük sayısı 2360’dır. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 466’dır. İnceleme sonucunda, toplam sözcük sayısı içindeki toplam söz varlığı oranının % 19,74

olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 222 olduğu görülürken toplam sözcük sayısına göre farklı söz varlığı oranının ise % 9.40 olduğu tespit edilmiştir.

A2 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında yer alan 20 okuma metninde tespit edilen sözcük sayısı 2834'dür. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 618'dir. İnceleme sonucunda, toplam sözcük sayısı içindeki toplam söz varlığı oranının % 21.80 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 307 olduğu görülürken toplam sözcük sayısına göre farklı söz varlığı oranının ise % 10.83 olduğu tespit edilmiştir.

2-A1 ve A2 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerindeki sırasıyla (yansıma sözcük, ikileme, deyim, atasözü, kalıplaşmış söz, mecaz sözcük, terim sözcük, birleşik fiil) söz varlıkları unsurları ve sıklık oranları nelerdir? Bu söz varlıklarının toplam söz varlığı içindeki oranları nasıldır?

Tablo 2

A1 ve A2 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Sözcük ve Söz Varlığı Dağılımı ve Sıklık Durumu

Söz Varlıkları	Metinlerde Yer Alan Söz Varlıkları ve (Sıklık Durumları)	Sıklık Toplamı	² Toplam Söz Varlığı İçindeki Oranı	Toplam Sözcük Sayısı
A1 Yansıma S.	Gürültü (1),hapşır- (1)	2	% 0,084	2360
A2 Yansıma S.	0	0	% 0	2834
A1 İkilemeler	alışveriş(3),bol bol(1), gidiş-dönüş (2), ara sıra(1)	7	% 0,296	2360
A2 İkilemeler	el ele(1), yavaş yavaş(2), gidip gel-(1), sınıf sınıf(1), tek tek(1),evet evet (1), açma-kapama(1), kendi kendine (1),bol bol (1) renk renk (1)	11	% 0,388	2834
A1 Deyimler	0	0	%0	2360
A2 Deyimler	meydana gel-(1), el ele ver-(1) yerini al-(1), kendini göster-(1) gurur duy-(1), imza at-(1), tarihe geç-(1), ilgi çekici(1), gözlerine inana-(1), dikkatini çek-(2), keyfini sür-(1), hoşumuza git-(1), rahat bir nefes al-(1), karar ver-(1), aklıma takıl-(1), ilk adımını at-(1), heyecanını yaşa-(1)	18	% 0,635	2834
A1 Atasözleri	Söz varlığı tespit edilememiştir.	0	%0	2360
A2 Atasözleri	Söz varlığı tespit edilememiştir.	0	%0	2834
A1 Kalıplaşmış Söz	merhaba(10), görüşmek üzere(1), görüşürüz(3), memnun oldum (1), hayırlı olsun(1), buyurun(4), tamam (4),iyi günler(9), teşekkürler(2),geçmiş olsun(2), teşekkür ederim(3), hayırlı yolculuklar(1), evet(10), güzel(3), bakalım (1), elbette(3), lütfen(5), sessiz olunuz (1), hayır(2), ne olur(1), hoş geldiniz (2), peki(1), alo (1), affedersiniz(2), sağ olun(1), önemli değil(1), haydi(2), afiyet olsun(3), hoşça kal(2), kutlu olsun(2), mübarek olsun(1), iyi yıllar(1), çok yaşa(1), yolun açık olsun(1), Allah kavuştursun(1),başarılar diliyoruz(1), eyvah(1), nice yıllara(1),iyi ki doğdun(2), mutlu seneler(1), yayalara yol veriniz(1), yüksek sesle	103	% 4,364	2360

	konuşmayınız(1), sigara içilmez(1),sigara içmek yasaktır(1), durunuz(1), durmak yasaktır(1), alt geçit vardır(1), üst geçit vardır(1),			
A2 Kalıplaşmış Söz	iyi akşamlar(1), sayın seyirciler(1), peki(5), tabi ki(2), merhaba(2), yolunuz açık olsun(1), hayır(2), haydi(1), alo(1), nasılsın(1),sen nasılsın(1),sağ ol(1), iyiyim(1),ben de iyiyim(1), neden olmasın(1), sevgilerimle(1), evet(3), tamam(4), tamamdır(1), görüşürüz(2), efendim(2), buyurun(1), affedersin(1),teşekkür ederim(2), her şey için teşekkürler(1), rica ederim(1), hayırlı olsun(2), değil mi?(1)	44	% 1,552	2834
A1 Meczaz Sözcük	dağınık (1), gidiyor? (Hayat nasıl?)(1) aç- (restoranı aç- telefonu aç-)(2), üstü (paranızın)(1), yol veriniz (yayalara)(1), bakalım (1), dolaş- (internette)(1), yüksek (faturam)(1), çalışıyor (kapı)(1), açık (yol) (1) ,başvuru(1)	12	% 0,508	2360
A2 Meczaz Sözcük	ağır (durumu)(1),el ele ver-(1), çık- (son kitabı)(1), (usta) kalem(1), (usta) dili(1), buluştu(1), çıkaracak(1), (yolculuğa)(1), sert(es-)(1), kal-(etkisinde)(1), aç- (hava-hesap)(2),filenin sultanları(1), açık(yol)(1), karşıla-(1), al-(kilo-ders)(2), boş (zaman)(2), oyna-(1), açık (şube) (1), çek-(dikkat -fotoğraf)(2), geç- (kağıda)(tarihe)(3), sıradışı (buluş)(1), açıl-(1), tanışmak(1), gitme-(hoşumuza)(1), çık-(tek başına-yola) (2), rahat bir nefes al-(1), bozul-(1),takıl-(1), ara- (beni)(1),buruk (mutluluk)(1), gör- (eğitim)(1), taşı-(adını)(1), hafif (yemek)(1), kullanma (sigara)(1),bayıl-(Yedigöller'e)(1), at(kahkaha)(1), altın(kural)(1)	44	% 1,552	2834
A1 Terim Sözcükler	lisans(2), e-posta(3), telefon(11), emekli(1), ülke(4), ad(12), avukat(1), öğrenci(14), öğretmen(2), doktor(1), sanatçı(1), şarkı(1), tiyatro(4), tiyatrocu(1), oyuncu(1), oyun(1), eczane(3), mimar(1), sinema(4), dans(1), sunucu(5), fiyat(2), müşteri (10), lira(6), nakit(2), alışveriş(3), dakika(2), röntgen(2), kuzey(1), televizyon(1), koşu(1), tat(1), kilogram(4), damak(1), hasta(5), hastane(3), ay(2), baş(1), boğaz(1), mide(1), sıvı(1), hafta(2), akşam(2), cam(1), numara(4), radyasyon(2), sağlık(1), acil servis(3), geçit(2), yaya(1), okul(1) indirim(1), şarkı(4), konser(1), muayene(1), antibiyotik(1), vitamin(1), akciğer(1), personel(2), günlük(2), ilaç(1), reçete(1), müze(3), bilgisayar(5), müzik(2), ödev(1), banka(3), bankamatik(1), şube(1), kimlik(1), kredi kartı(2), borç(2), fatura(2), kurum(1), kredi(4), şifre(1), hesap(4), döviz(4), kur(1), para(3), otomatik(2), yatırım(1), iletişim(1), fakülte(1), ders(2), makine(3), mesaj(5), temsilci(8), işlem(1), üniversite(2), gün(9), yol(12), karın(1), okul(1), metre(3), boy(1), Türkçe(5), fotoğraf(2), kule(2), heykel(1), savaş(1), tören(3), bölüm(1), köşe(2), yurt(5), sene(1), yaz(1), nüfus(1), rakım(1), benzin(1), yakıt(1), harita(2), göl(1), peribacası(1), saat(1), yazı(1), öğle(1), yolculuk(1), kavşak(1),dünya(1), aile(1), bilim(1), rektör(1), yıl(8), kurs(1), sınıf(2), anı(1), sınav(1), sabah(1), sipariş(1),	309	% 13,093	2360
A2 Terim Sözcükler	güreş(1), güreşçi(1), başarı(6), başkent(2), bölge(2), hız(2), dünya(5), ilkokul(1), öğrenci(7), tedavi(1), deprem(1), hastane(1), puan(3), gün(19), edebiyat(1), kitap(3), yazar(1), dakika(3), okur(2), ay(4), yıl(7), hava durumu(2), yağış(4), hava(4), kıyı(1), fırtına(1), sis(1), sağanak(1), rüzgâr(1),	438	% 15,455	2834

sıcaklık(2), güneş(3), derece(1), akşam(7), takım(4), madalya(4), altın(2), köşe yazısı(1), doğu(1), sabah(3), saat(9), oyun(2), şarkı(1), çömlek(3), maç(1), aile(7), burs(1), çömlekçilik(3), atölye(4), resim(11), ebru(1),film(3), elektrik(1), kar(1), tipi(1), animasyon(1), komedi(1), korku filmi(2), macera filmi(1), seans(3), bilet(5), elektronik posta(8), sekme(1), ileti(2), kalori(1), kilometre(1), spor(1), şelale(1), yıl(3), sene(2), müze(1), mektup(3), hafta(6), ülke(3), ders(10), kurs(12), yurt(3), Türkçe(2), İngilizce(3), şube(3), ad(2), telefon(8), tarih(3), fatura(1), kalite(2), hızlı(2), görevli(13), numara(7), bilgi(3), mesai(1), su(7), boya(5), fırça(2), sanat(1), fuar(7), fotoğraf(4), bilim(3), okul(7), broşür(4), buluş(1), yansıtıcı(1), diploma(1), ilköğretim(1), sağlık raporu(1), mahalle(1), uzman(1), öğretici(1), program(1), kale(1), öğle(2), heykel(1), müzik(1), gece(2), yol(6), kilometre(1), yolculuk(1), model(2), mobilya(6), televizyon(1), bütçe(2), katalog(1), indirim(1), üniversite(5), mevsim(2), kar(3), nüfus(1), güz(1), kış(1), kredi kartı(1), sinema(2) fiyat(1), gösterim(1), yazı(3), cinsiyet(1), sağlık(1), masaj(1), gösterge(1), para(1), başöğretmen(1), havalimanı(1), eğitim(2), araştırma(1), sağlıklı(1), yöntem(1), buhar(1), bitki(1), mide(1), stres(1), kurum(2), fakülte(2), dekan(1), işlem(1), kayıt(5), belge(1), şifre(2), bilgisayar(1), bölüm(1), danışman(1), göl(13), metre(1), orman gülü(1), nilüfer(1), doğa(1), manzara(1), yürüyüş(1), çadır(1), köşe(1)

A1	Birleşik Fiiller	memnun ol-(1), alışveriş yap-(2), seyret-(1), dans et-(1), spor yap-(1), ikram et-(1), geçmiş olsun (1), muayene ol-(1), hareket et-(2), affet-(3), giremez(1), çıkabilir(1), sessiz ol-(1), park et-(2), kaydet-(1), yardımcı olabilir(2), sohbet et-(1), çekebilir(1), tarif et-(1), devam et-(yola)(1), kutlu ol-(1), mübarek ol-(1), yardım et-(1), ulaşamıyorum (1), çabuk ol-(1), teşekkür et-(1), beraber olmak (1)	33	% 1,398	2360
A2	Birleşik Fiiller	tedavi gör-(1), dikkat et-(2), işaret et-(1), imza at-(1), ziyaret et-(2), teslim al-(1), teslim et-(1), hoşla gitme-(1), alabilirsiniz (bilgi)(2), karar ver-(1), mutlu et-(1), hisset-(1), merak et-(3), yapabilir(2), gözlerime inanama-(1), seyret-(3), ulaşabilir(1), keşfet-(2),dikkat çek-(1), keyfini sür-(1), kahvaltı yap-(1), yardım iste-(2), kabul et-(1), görebilir(2), gidemezler(1), devam edemez(1), dua et-(1), gelememiştir(1), teşekkür et-(2), rica et-(1), hayırlı ol-(1), başarılı olabilir(1), ispat et-(1), eksik et-(1), sahip ol-(1), yardım et-(1), kontrol et-(1), kaybet-(1), iade et-(1), yola çık-(1), nefes al-(1), affedersiniz(1), bakabilir(1), kaplayabilir(1), katlanabilir(1), öğrenebilir(1), memnun kalma-(1), spor yap-(1), yaptıramadım(1)	63	% 2,223	2834

² Katsayılar ve oranlar, yüzde bir (% 1), binde bir (% 0,1) ve on binde bir (% 0,01) şeklinde ifade edilmektedir.

Yansıma Sözcükler

Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A1 seviyesinde yer alan okuma metinlerinin söz varlığını ortaya koymak için ders kitaplarında yer alan yansıma sözcük kullanımı incelenmiştir. Yapılan inceleme neticesinde A1 seviyesi ders kitabı okuma metinlerinde yansıma sözcüklerin 2 tane

olduğu tespit edilmiştir. A1 seviyesi ders kitabında 2360 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 466 olup belirlenen yansıma sözcüklerin kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı %0,084'dür.

Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A2 seviyesinde yer alan okuma metinlerinin söz varlığını ortaya koymak için ders kitabında yer alan yansıma kullanımı incelenmiştir. Bu ders kitabında yansıma sözcük varlığına rastlanılmamıştır.

İkilemeler

A1 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabındaki ikilemelere bakıldığında toplam ikileme sayısının 7 ve farklı ikileme sayısının ise 4 olduğu görülmektedir. A1 seviyesi ders kitabında 2360 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 466 olup belirlenen ikileme sözcüklerin kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı %0,296'dır.

A2 seviyesinde toplam ikileme sayısı 11 iken, farklı ikileme sayısı 10'dur. A2 seviyesi ders kitabında 2360 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 618 olup belirlenen ikileme sözcüklerin kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı %0,388'dir.

Deyimler

A1 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde herhangi bir deyim tespit edilememiştir.

A2 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında yer alan okuma metinlerindeki deyimlere bakıldığında toplam deyim sayısının 18 olduğu görülmektedir ve farklı deyim sayısının ise 18 olduğu tespit edilmiştir. A2 seviyesi ders kitabında 2834 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 618 olup belirlenen deyimlerin kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı %0,635'dir.

Atasözleri

A1 ve A2 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabının söz varlığının ortaya konmasında dördüncü olarak kitapta yer alan okuma metinlerindeki atasözlerinin varlığı incelenmiştir. Her iki seviyede yer alan okuma metinlerinde atasözü tespit edilememiştir.

Kalıplaşmış Söz

A1 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabındaki kalıplaşmış sözlere bakıldığında toplam kalıplaşmış söz sayısının 103 ve farklı kalıplaşmış söz sayısının ise 48 olduğu görülmektedir. A1 seviyesi ders kitabında 2360 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 466 olup belirlenen kalıplaşmış söz sayısının kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı %4,364'dür.

A2 seviyesine ait metinler incelendiğinde ise toplam kalıplaşmış söz sayısının 44, farklı kalıplaşmış söz sayısının ise 28 olduğu tespit edilmiştir. A2 seviyesi ders kitabında 2834 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 618 olup belirlenen kalıplaşmış sözlerin kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı % 1,552'dür.

Mecaz Sözcükler

A1 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabındaki mecaz sözcüklere bakıldığında toplam mecaz sözcük sayısının 12 ve farklı mecaz sözcük sayısının ise 12 olduğu görülmektedir. A1 seviyesi ders kitabında 2360 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 466 olup belirlenen mecaz sözcük sayısının kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı %0,508'dir.

A2 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabındaki mecaz sözcüklere bakıldığında toplam mecaz sözcük sayısının 44 ve farklı mecaz sözcük sayısının ise 36 olduğu görülmektedir. A2 seviyesi ders kitabında 2834 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 618 olup belirlenen mecaz sözcüklerin kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı % 1,552'dir.

Terim Sözcükler

A1 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabındaki terim sözcüklere bakıldığında toplam terim sözcük sayısının 309 ve farklı terim sözcük sayısının ise 130 olduğu görülmektedir. A1 seviyesi ders kitabında 2360 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 466 olup belirlenen terim sözcük sayısının kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı % 66,309'dur.

A2 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabındaki terim sözcüklere bakıldığında toplam terim sözcük sayısının 438 ve farklı terim sözcük sayısının ise 180 olduğu görülmektedir. A2 seviyesi ders kitabında 2834 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 618 olup belirlenen terim sözcüklerin kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı % 70,873'dür.

Birleşik Fiiller

A1 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabındaki birleşik fiillere bakıldığında toplam birleşik fiil sayısının 33 ve farklı birleşik fiil sayısının ise 28 olduğu görülmektedir. A1 seviyesi ders kitabında 2360 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 466 olup belirlenen birleşik fiil sayısının kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı % 1,398'dir.

A2 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabındaki birleşik fiillere bakıldığında toplam birleşik fiil sayısının 63 ve farklı birleşik fiil sayısının ise 51 olduğu görülmektedir. A2 seviyesi ders kitabında 2834 sözcük bulunmaktadır. Bu kitapta tespit edilen söz varlığı 618 olup belirlenen birleşik fiillerin kitapta bulunan söz varlığı sayısına oranı % 2,223'dür.

Tablo 3

A1 ve A2 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Sözcük ve Söz Varlığı Dağılımı

Sözcük ve Söz Varlığı Dağılımı	A1	A2	Sözcük ve Söz Varlığı Dağılımı	A1	A2
-Toplam Yansıma Sözcük Sayısı	2	0	-Toplam Mecaz Sözcük Sayısı	12	44
-Toplam Söz Varlığı	466	618	-Toplam Söz Varlığı	466	618
-Toplam Söz Varlığı İçindeki Yansıma Sözcük Oranı	%0,429	%0	-Toplam Söz Varlığı İçindeki Mecaz Sözcük Oranı	%2,575	%7,119
-Farklı Yansıma Sözcük Sayısı ²	2	0	-Farklı Mecaz Sözcük Sayısı	11	37
-Farklı Söz Varlığı Sayısı	222	307	-Farklı Söz Varlığı Sayısı	222	307
-Toplam Söz Varlığı İçindeki Farklı Yansıma Sözcük Oranı	%0,429	%0	-Toplam Söz Varlığı İçindeki Farklı Mecaz Sözcük Oranı	%2,360	%5,987
-Toplam İkileme Sözcük Sayısı	7	11	-Toplam Terim Sözcük Sayısı	309	438
-Toplam Söz Varlığı	466	618	-Toplam Söz Varlığı	466	618
-Toplam Söz Varlığı İçindeki İkileme Sözcük Oranı	%1,502	%1,779	-Toplam Söz Varlığı İçindeki Terim Sözcük Oranı	%66,309	%70,873
-Farklı İkileme Sözcük Sayısı	4	10	-Farklı Terim Sözcük Sayısı	130	166
-Farklı Söz Varlığı Sayısı	222	307	-Farklı Söz Varlığı Sayısı	222	307
-Toplam Söz Varlığı İçindeki Farklı İkileme Sözcük Oranı	%0,858	%1,618	-Toplam Söz Varlığı İçindeki Farklı Terim Sözcük Oranı	%27,896	%26,860
-Toplam Deyim Sayısı	0	18	-Toplam Birleşik Fiil Sayısı	33	63
-Toplam Söz Varlığı	466	618	-Toplam Söz Varlığı	466	618
-Toplam Söz Varlığı İçindeki Deyim Oranı	%0	%2,912	-Toplam Söz Varlığı İçindeki Birleşik Fiil Oranı	%7,081	%10,194
-Farklı Deyim Sayısı	0	18	-Farklı Birleşik Fiil Sayısı	27	49
-Farklı Söz Varlığı Sayısı	222	307	-Farklı Söz Varlığı Sayısı	222	307
-Toplam Söz Varlığı İçindeki Farklı Deyim Oranı	%0	%2,912	-Toplam Söz Varlığı İçindeki Farklı Birleşik Fiil Oranı	%5,793	%7,928
-Toplam Atasözü Sayısı	0	0			
-Toplam Kalıplaşmış Söz Sayısı	103	44			
-Toplam Söz Varlığı	466	618			
-Toplam Söz Varlığı İçindeki Kalıplaşmış Söz Oranı	%22,103	%7,119			
-Farklı Kalıplaşmış Söz Sayısı	48	28			
-Farklı Söz Varlığı Sayısı	222	307			
-Toplam Söz Varlığı İçindeki Farklı Kalıplaşmış Söz Oranı	%10,300	%4,530			

3-A1 ve A2 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları okuma metinlerinde yer alan söz varlığı unsurlarının kullanım oranı bakımından karşılaştırması.

Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarında yer alan okuma metinlerindeki söz varlıkları tek tek tespit edilmiş, bu söz varlıklarının toplamı, farklı kullanımları belirlenmiştir. Bu bölümde sayısı tespit edilen bu unsurların, toplam söz varlığı sayısına göre oranları tespit edilmiştir.

Yansıma Sözcük

Tablo.3'te görüldüğü gibi A1 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen yansıma sözcük sayısı 2'dir. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 466'dır. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki yansıma sözcük oranının %0,429 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 222 olduğu görülürken, farklı yansıma sözcük sayısı 2 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı yansıma sözcük oranının ise %0,429 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo.3'te görüldüğü gibi A2 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde yansıma sözcük bulunmamaktadır.

İkileme

Tablo.3'te görüldüğü gibi A1 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen ikileme sözcük sayısı 7'dir. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 466'dır. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki ikileme sözcük oranının % 1,502 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 222 olduğu görülürken, farklı ikileme sözcük sayısı 4 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı ikileme sözcük oranının ise % 0,858 olduğu belirlenmiştir.

Yine Tablo.3'te görüldüğü gibi A2 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen ikileme sözcük sayısı 18'dir. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 618'dir. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki ikileme oranının % 2,631 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 307 olduğu görülürken, farklı ikileme sözcük sayısı 10 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı ikileme sözcük oranının ise % 1,618 olduğu tespit edilmiştir.

Deyimler

Tablo.3'te görüldüğü gibi A1 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde deyim tespit edilememiştir.

Yine Tablo.3'te görüldüğü gibi A2 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen deyim sayısı 18'dir. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 618'dir. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki deyim oranının % 3,453 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 307 olduğu görülürken, farklı deyim sayısı 18 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı deyim oranının ise % 3,453 olduğu tespit edilmiştir.

Atasözü

A1 ve A2 seviyelerinde herhangi bir atasözü kullanımı tespit edilememiştir.

Kalıplaşmış Sözcükler

Tablo.3'te görüldüğü gibi A1 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen kalıplaşmış sözcük sayısı 103'tür. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 466'dır. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki kalıplaşmış sözcük oranının %22,103 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 222 olduğu görülürken, farklı kalıplaşmış sözcük sayısı 48 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı kalıplaşmış sözcük oranının ise % 10,300 olduğu tespit edilmiştir.

Yine Tablo.3'te görüldüğü gibi A2 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen kalıplaşmış sözcük sayısı 44'tür. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 618'dir. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki kalıplaşmış sözcük oranının % 7,119 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 307 olduğu görülürken, farklı kalıplaşmış sözcük sayısı 28 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı kalıplaşmış sözcük oranının ise % 4,530 olduğu tespit edilmiştir.

Mecaz

Tablo.3'te görüldüğü gibi A1 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen mecaz sözcük sayısı 12'dir. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 466'dır. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki mecaz sözcük oranının % 2,585 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 222 olduğu görülürken, farklı mecaz sözcük sayısı 11 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı mecaz sözcük oranının ise % 2,360 olduğu tespit edilmiştir.

Yine Tablo.3'te görüldüğü gibi A2 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen mecaz sözcük sayısı 44'tür. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 618'dir. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki mecaz sözcük oranının % 7,119 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 307 olduğu görülürken, farklı mecaz sözcük sayısı 37 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı mecaz sözcük oranının ise % 5,987 olduğu tespit edilmiştir.

Terim Sözcük

Tablo.3'te görüldüğü gibi A1 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen terim sözcük sayısı 309'dur. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 466'dır. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki terim sözcük oranının % 66,309 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 222 olduğu görülürken, farklı terim sözcük sayısı 130 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı terim sözcük oranının ise % 27,896 olduğu tespit edilmiştir.

Yine Tablo.3'te görüldüğü gibi A2 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen terim sözcük sayısı 438'dir. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 618'dir. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki terim sözcük oranının % 70,873 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 307 olduğu görülürken, farklı terim sözcük sayısı 166 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı terim sözcük oranının ise % 26,860 olduğu tespit edilmiştir.

Birleşik Fiil

Tablo.3'te görüldüğü gibi A1 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen birleşik fiil sayısı 33'tür. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 466'dır. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki birleşik fiil oranının % 7,081 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 222 olduğu görülürken, farklı birleşik fiil sayısı 27 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı birleşik fiil oranının ise % 5,793 olduğu tespit edilmiştir.

Yine Tablo.3'te görüldüğü gibi A2 Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen birleşik fiil sayısı 63'tür. Bu ders kitabında yer alan toplam söz varlığı sayısı 618'dir. İnceleme sonucunda toplam söz varlığı içindeki birleşik fiil oranının % 10,194 olduğu belirlenmiştir. Farklı söz varlığı sayısının 307 olduğu görülürken, farklı birleşik fiil sayısı 49 olup, toplam söz varlığı içindeki farklı birleşik fiil oranının ise % 5,793 olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarından Gazi TÖMER yayınlarının A1 ve A2 seviyelerindeki ders kitapları araştırma alanımız dâhilinde değerlendirilerek öncelikle okuma metinlerindeki söz varlığının incelenmesi esas alınmıştır. İncelenen ders kitaplarındaki tüm metinlerde, söz varlığı öğeleri tespit edilmiş olup sınıflandırma yoluyla ulaşılan veriler şu sonuçları göstermektedir:

A1 ve A2 Seviyeleri Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında yer alan okuma metinleri incelendiğinde en fazla kullanılan söz varlığı unsurunun terim sözcükler olduğu belirlenmiştir. A1 seviyesinde bu oran % 66,309 iken, A2 seviyesinde % 70,873'tür. Her iki seviyenin ortalamasının % 68,591 olduğu dikkat çekmektedir. A1 ve A2 seviyelerinde terim söz varlığının oldukça yüksek olması; bilim, sanat, eğitim gibi alanlarda sözcüklerin kullanım sıklığının fazla olduğuna işaret eder.

Terimlerin yüksek oranlarda kullanılmasının anlaşılabilir ve açıklanabilir tarafları vardır. Başta terimler gerçek anlamıyla kullanılan sözcüklerdir. Mecaz ve yan anlamları yoktur ve doğrudan hayatın idame ettirilmesinde ve dilin öğrenileceği ülkenin günlük hayatına kaynaşmada önemli bir rol üstlendiklerinden kitaplarda fazla kullanılmaları doğaldır. Pilav (2008)'in "Terim Sorunu ve Eğitim Öğretimde Terimlerin Yeri ve Önemi" başlıklı çalışmasında günlük hayatın her alanında terimlerin çok önemli bir yerinin olduğu ispatlanmıştır. Bu itibarla ders kitaplarında çok daha fazla terim sözcüklerin kullanımının isabetli olacağı tavsiye edilmiştir.

Hayran (2019) çalışmasında, Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe (A1-A2-B1-B2-C1-C2) , Gazi Yabancılar İçin Türkçe (A1-A2-B1-B2-C1) ve Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe (1-2-3) öğretim setleri olmak üzere üç yayın kapsamında 14 ders kitabındaki söz varlığı ögelerini incelemiştir. Bu çalışmada tüm ders kitaplarında en fazla kullanılan söz varlığının terimler olduğu görülmektedir. Oran bakımından Yedi İklim Türkçe öğretim setinde %38, Gazi Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinde %43, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinde ise %45 seviyelerinde bir kullanım saptanmıştır. Her iki çalışmanın sonucu, terim sözcük söz varlığı sayısının yüksek olması yönüyle örtüşmektedir.

A1 ve A2 Seviyeleri Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında yer alan okuma metinleri incelendiğinde en fazla kullanılan ikinci söz varlığının kalıplaşmış söz unsuru olduğu belirlenmiştir. A1 seviyesinde bu oran % 22,103 iken, A2 seviyesinde oran % 7,119'dur. Her iki seviyenin ortalamasının % 14,611 olduğu dikkat çekmektedir. A1 seviyesinde kalıplaşmış söz varlığının oldukça yüksek olmasına sebep olarak, başlangıç seviyesinde telaffuzu kolay ve ezberlenmesi basit sözcüklerle dil öğretimine başlanması gösterilebilir. Kalıplaşmış sözlerin dağılımında en fazla karşılaşma-vedalaşma, kutlama, onay gibi iletişim ifadelerine ağırlık verildiği görülmektedir.

Hayran (2019) çalışmasında, kalıp sözlerin kullanım oranının Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe öğretim seti ile Gazi Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinde %13, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinde ise %7 olduğunu belirlemiştir. Çalışmamızda ulaşılan veriler, Hayran(2019)'ın çalışmasında ulaşılmış olduğu sonuçlar ile örtüşmektedir.

Her iki seviyedeki ders kitaplarında yer alan okuma metinleri incelendiğinde, terim sözcükler ve kalıplaşmış sözlerden sonra en fazla rastlanan söz varlığı ögesi birleşik fiillerdir. A1 seviyesinde bu oran % 7,081 iken, A2 seviyesinde ise % 10,194'tür. Her iki seviyenin ortalamasının % 8,637 olduğu belirlenmiştir. A1 seviyesinde oranın düşük olması, A2 seviyesinde yer alan birleşik fiil sayısının artması, nispeten diğer söz varlıklarına göre daha çok sözcükten oluşan bu yapıların basitten zora doğru bir öğretim tekniği izlenerek metinlere serpiştirilmesine bağlanabilir. Birleşik fiillerin dağılımında en fazla yardımcı fiille yapılan birleşik fiillerin yer aldığı, daha sonra anlamca kaynaşmış birleşik fiillerin olduğu görülmektedir.

A1 ve A2 Seviyeleri Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında yer alan okuma metinleri incelendiğinde dördüncü olarak en fazla mecaz sözcüklerin metinlerde yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. A1 seviyesinde mecaz sözcük kullanım oranı % 2,585 iken, A2 seviyesinde ise bu oran artarak % 7,119 seviyesine yükselmiştir. Her iki seviyenin ortalamasının % 4,852 olduğu dikkat çekmektedir. Yabancılar Türkçe öğretiminde mecaz sözcüklerin soyutluk arz etmeleri nedeniyle ilk seviye ders kitabında fazla yer almadığı, ikinci basamak seviye kitabında ise mecaz sözcük sayısının hemen hemen kullanım bakımından ikiye katlandığı göze çarpmaktadır.

A1 ve A2 Seviyeleri Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında yer alan okuma metinleri incelendiğinde beşinci olarak ikilemelerin metinlerde yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. A1 seviyesinde ikileme kullanım oranı % 1,502 iken, A2 seviyesinde ise bu oran artarak % 2,631

seviyesine yükselmiştir. Her iki seviyenin ortalamasının % 2,066 olduğu dikkat çekmektedir. Yabancılara Türkçe öğretiminde ikileme kullanımının diğer tüm söz varlığı unsurlarından farklı olarak her iki seviye ders kitaplarında birbirlerine çok yakın oranlarda bulunduğu söylenebilir.

İkilemeler incelendiğinde en fazla aynı sözcüğün tekrarıyla yapılan ikilemelerin kullanıldığı görülmüştür. Bunun yanında zıt anlamla oluşturulan ikilemelerin yanı sıra birbirine yakın anlamlı sözcüklerle oluşan ikilemelerin kullanımı da karşımıza çıkmaktadır. Dil öğretiminde, aynı sözcüklerin tekrarı ile yapılan ikileme tercihinin, ikilemelerin nağmesinden kaynaklı daha hızlı ve kolay bir şekilde öğrenci zihninde kavramayı sağlayacağı yadsınamaz bir durumdur. Bu bakımdan diğer söz varlıklarına göre öğrenmenin ikilemelerle daha kolay gerçekleşeceği sonucuna ulaşılabilir.

Göçen (2016)'in çalışmasında, ikilemeler ile ilgili tespit ettiği veriler, bu araştırmada ulaşılan verilerin tutarlılığını destekler mahiyettedir. Göçen (2016)'in bu çalışmasında Gazi Yabancılar İçin Türkçe ders kitabında A1 seviyesinde 11, A2 seviyesinde 13 ikilemenin varlığına rastlanmıştır ve ikilemelerin seviye kitaplarının düzeyi yükseldikçe sayı bakımından artış gösterdiği vurgulanmıştır. Yine aynı çalışmada A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyelerinde Gazi, Yeni Hitit ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki ikileme sayısı incelenmiş, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bir öğrenciye A1-A2 seviyesinin sonunda 0-35, B1-B2 seviyesinin sonunda ortalama 35-130 ve C1-C2 seviyesinin sonunda ortalama 130-185 farklı ikilemenin sunulabilir olduğu bilgisi yer almaktadır. Bu bakımdan Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A1 ve A2 seviyesinde tespit edilen toplam ikileme söz varlığı ortalamasının 9, farklı ikileme söz varlığı ortalamasının ise 7 olması çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Hayran (2019) çalışmasında, ikilemelere en fazla yer verilen öğretim setlerinin %16 oranıyla Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ve Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti olduğunu belirtirken daha sonra %14 oranıyla Gazi Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinin yer aldığını saptamıştır. Yapılan çalışma sadece A1 ve A2 seviyesinde Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinlerinde tespit edilen ikileme sayısını belirlemeye yönelik olduğundan, sonuçların ortalamaların oldukça gerisinde kalması normaldir. Seviye yükseldikçe ikilemelerin kullanım oranlarının artış gösterecek olması beklenen bir sonuçtur.

Her iki seviye kitabı, deyim söz varlığı açısından incelendiğinde A1 seviyesi okuma metinlerinde deyim bakımından bir bulguya rastlanılmamıştır. Yabancılara Türkçe öğretiminde başlangıç aşamasında öğrencilerin mecazî ifadeleri kavramada zorlanacağı düşünüldüğünden A1 seviyesinde deyimlerin bulunmaması doğal bir sonuçtur. Bu yüzden mecazî ifadeleri bünyesinde barındıran deyimlerin başlangıç aşamasında yer almaması hedeflenmiştir.

A1 ve A2 Seviyeleri Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında yer alan okuma metinleri incelendiğinde A1 seviyesinde deyim bulgusuna rastlanmazken, A2 seviyesinde 18 tane deyim tespit edilmiştir. A2 seviyesinde tespit edilen deyim söz varlığının toplam söz varlığına oranı %3,453 seviyesi olarak saptanmıştır.

Deyimler incelendiğinde cümle şeklinde yer alan deyim yapısının fazla olduğu, sözcük şeklindeki deyimlerin ise çok az kullanıldığı görülmektedir. Genel anlamda her iki seviyede de deyimlerin daha fazla yer bulmasının öğrencilerin kazanımlara ulaşma noktasında ihtiyaç duyulan bir basamak olduğu değerlendirilmektedir. Akpınar'ın (2010) “Deyim ve Atasözlerinin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanımı Üzerine Bir Araştırma” adlı yüksek lisans tezinde A1 ve A2 seviyesi Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki dört temel beceriyi kapsayan metinler, deyimler bakımından incelenmiştir. Bu çalışmada A1 seviyesinde tespit edilen 2 deyim, okuma metinleri haricindeki metinlerde olduğu belirlenmiş olup bu nedenle deyimlerin kullanımının yetersiz olduğu ifade edilmiş, 11. üniteye kadar hiçbir deyim yer verilmediği söylenmiştir. A2 seviyesinde ise 18 deyim veri olarak belirlenmiş, bu itibarla deyimlerin nicelik bakımından sayısı yeterli bulunmuş, ancak nitelik bakımından başarısız oldukları belirtilmiştir.

Göçen (2016)'in çalışmasında , A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyelerinde Gazi, Yeni Hitit ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki deyim sayısı incelenmiş, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bir öğrenciye A1-A2 seviyesinin sonunda 0-7, B1-B2 seviyesinin sonunda ortalama 7-105 ve A1-C1 seviyesinin sonunda ortalama 105-175 farklı deyim sunulabilir olduğu bilgisine yer verilmiştir. Bu bakımdan Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında özellikle A1 seviyesinde hiçbir deyim tespit edilememiş olması A1 seviyesinin bu söz varlığı bakımından yetersizliğini ifade ederken, A2 seviyesinde tespit edilen toplam deyim söz varlığı ortalamasının 18 olması ise deyim kullanım oranının ortalamanın üstünde yer aldığını göstermektedir.

Hayran (2019) çalışmasında, deyimlerin söz varlığı olarak kullanım oranının Yedi İklim Türkçe Öğretim setinde %26, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretim setinde %26 ve Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim setinde %25 olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar, seviye yükseldikçe metinlerde kullanılan deyim söz varlığı sayısının da arttığını göstermektedir.

A1 ve A2 Seviyeleri Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında yer alan okuma metinleri yansıma sözcükler söz varlığı bakımından da incelenmiştir. A1 seviyesi ders kitabında 2 yansıma sözcüğe rastlanırken, A2 seviyesinde ise yansıma sözcük tespit edilememiştir. A1 seviyesi ders kitabı okuma metinlerinde yer alan yansıma sözcük oranının toplam söz varlığına oranı %0,429'dur. Söz varlıkları arasında en az rastlanan yapılardan olan yansıma sözcüklerin yapısı ve işlevinden kaynaklı böyle bir sonucu hazırladığı söylenebilir. Ancak yansıma sözcük yapısının milletlere ve kültürlere göre farklılık göstermesi nedeniyle okuma metinlerinde daha fazla yer bulması gerekir. Bu bakımdan A2 seviyesinde hiçbir yansıma sözcük bulunmaması, bir eksiklik olarak değerlendirilebilir.

A1 ve A2 Seviyeleri Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında yer alan okuma metinleri incelendiğinde herhangi bir atasözü bulunamamıştır. Bu bakımdan söz varlığı olarak atasözlerinden her iki seviyede de yararlanılmadığı belirlenmiştir.

Göçen (2016) “ Türkçe Ders Kitaplarındaki Söz Varlığı ile Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazılı Anlatımlarındaki Söz Varlığı” adlı doktora çalışmasında, Gazi Yabancılar için

Türkçe öğretimi ders kitaplarını incelemiştir. Bu sette A1 ve A2 düzeyinde 0, B1 düzeyinde 2, B2 düzeyinde 10 ve C1 düzeyinde 33 atasözüne rastlamıştır. Yapılan çalışmada, Temel seviyede atasözlerine yer verilmediği ancak seviye arttıkça atasözü kullanımının da arttığı belirtilmiştir.

Göçen (2016)'in çalışmasında, Yeni Hitit ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı metinlerde ise kullanılan atasözü söz varlığı ortalamasının 3 olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu bakımdan Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinleri A1 ve A2 seviyelerinde hiçbir atasözünün tespit edilememiş olması, atasözleri bakımından her iki seviye kitabında yer alan okuma metinlerinin yetersiz olduğu sonucunu göstermektedir.

Öneriler

Araştırma neticesinde yabancılar Türkçe öğretimi konusunda çalışma yapan tüm paydaşlara yönelik birtakım önerilerde bulunulmuştur:

1-Yabancılar Türkçe öğretimi konusunda yapılan tüm çalışmalarda birliktelik olması açısından söz varlığı unsurları ve sınırları belirlenmelidir. Hangi seviyede hangi oran ve sıklıkta söz varlığının öğretileceği hususunda ölçütler saptanmalıdır.

2-Ders kitaplarında başta atasözü olmak üzere, deyim, ikileme ve yansıma sözcüklere daha çok yer verilmelidir.

3-Metin resimlerinin kültürel zenginliğimizi daha iyi yansıtacak şekilde yerli unsurlarla bezenmesi öğretim açısından görselliği cazip kılacaktır.

4-Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında önemli görülen bir husus, sözcüklerin metinlerdeki sıklık seviyesinin durumudur. Kaynak olarak ele alınan metinler üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde, genellikle temel sözcüklerin kullanım sıklığı üzerine tahliller yapıldığı dikkati çekmektedir. Söz varlığı unsurlarının belirlenmesi birçok araştırmada karşımıza çıkmaktadır. Ancak bahsedilen incelemelerde, söz varlığı unsurlarının sıklık durumlarının belirlenmediği, bu durumun alan hususunda önemli bir eksiklik olduğu görülmektedir.

5- Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı okuma metinleri incelenerek yapılan bu çalışmanın benzeri, diğer seviyeler ile farklı Türkçe öğretim setleri üzerine de yapılabilir.

Kaynakça

Açık, F.(2013). Temel Türkçe(A1-A2) için söz dağarcığı tespit denemesi. *Abdurrahman Güzel için Armağan Kitabı*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Akpınar, M. (2010). *Deyim ve atasözlerinin yabancılar Türkçe öğretiminde kullanımı üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aksan, D.(2007). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dil bilim*. Ankara: TDK Yayınları.

Arı, G.(2014). Türkçe Ders Kitaplarında Fiziksel ve Biçimsel Görünüm. H. Ülker (Editör) *Türkçe Ders Kitabı Çözümlemeleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Bamberger, R. (1975). *Promating the Reading Habit*. Paris: Published by The Unesco Press

Gazi Üniversitesi TÖMER. (2013). *Yabancılar İçin Türkçe A1 Temel Düzey*. Ankara

Gazi Üniversitesi TÖMER. (2013). *Yabancılar İçin Türkçe A2 Temel Düzey*. Ankara

Göçen, G. (2016) *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığı*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Göz, İ. (2003). *Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.

Hayran, T. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında söz varlığına yönelik bir inceleme*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.

<http://sozluk.gov.tr/> (Bilim ve sanat terimleri sözlüğü).

Lüleci, M.(2010). *Yeni bir disiplin olarak metin dilbilim ve Türk edebiyatına metin dilbilimsel yaklaşım*. (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Pilav, S. (2008). *Üniversite Birinci Sınıf Öğrencilerinin Söz Varlığı Üzerine Bir Araştırma*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Richaudeau, F., F. Gauquelin (1997). *Lecture Rapide Richaudeau*. Paris: Editions Retz.

TDK. (2019). *Türkçe sözlük* (11.bs. tıpkıbasımı). Ankara: TDK Yayınları

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Introduction

Language is an active and lively tool that carries all the identity characteristics of the nation it belongs to, provides communication between individuals, and conveys the cultural accumulation that has been lived and passed on from generation to generation. Textbooks are the primary sources that will best present the features, rules and concepts of that language to the students in language teaching activities. In this respect, the texts in the textbooks should reflect the language they belong to in the best way and should be inclusive of the features of that language.

Research Questions

In the research, “What is the value of the texts in the textbooks used in teaching Turkish to foreigners in terms of vocabulary and frequency? What is the ratio of vocabulary and frequency to the number of basic words?” search for an answer to the question.

Research Purpose

In language teaching, it is not sufficient to teach only some ordinary words to the receivers by the senders. In this respect, it is very important that the texts used in teaching Turkish to foreigners reflect the cultural, semantic and grammatical characteristics of our language.

The aim of this study is to examine and evaluate the texts in the A1 and A2 level textbooks used in teaching Turkish to foreigners in terms of vocabulary.

Importance of Research

Turkish is one of the oldest and most well-established languages in the world, and it belongs to the Ural - Altaic Language Family in terms of origin. The history of Turkish is traced back to the Sumerians, who used writing for the first time in the history of civilization, by some researchers. The Turkish nation has had a rich vocabulary thanks to the cultures it has interacted with in the continents of Central Asia, Europe, Asia and Africa, where it has lived and been influential for thousands of years. In the studies of teaching Turkish to foreigners, the steps to be taken not only in language teaching but also in cultural transfer are important. For this reason, it is thought that it is necessary to examine the vocabulary of the texts used in the teaching activities and to determine the use of the vocabulary. At the same time, this study will contribute to the determination of the proficiency of the textbooks in terms of vocabulary.

Research Model – Method

In this study, document analysis, one of the qualitative research methods, was used. The document analysis model is a data collection method that includes the analysis of written materials containing information about the phenomenon or events that are intended to be investigated (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Duverger (1973) interprets this method as "document review", Rummel (1968) and many researchers call "document method" or "document review". In this context, document analysis can be used alone as a method in qualitative research (Yıldırım ve Şimşek, 2013). In the document analysis model, no data or source was interfered with, and the data were taken from the existing source as they are.

Conclusion

When the reading texts in the A1 and A2 Levels Gazi Turkish Course Book for Foreigners were examined, it was determined that the most used vocabulary item was term words. While this rate is 66,309% at A1 level, it is 70,873% at A2 level. It is noteworthy that the average of both levels

is 68,591%. The fact that the vocabulary of terms is quite high at A1 and A2 levels indicates that the frequency of use of words in fields such as science, art and education is high. Based on the average of both levels according to the usage rate of vocabulary, there are respectively; stereotypes (14.611%), compound verbs (8.637%), figurative words (4.852%), reduplications (2.066%) and idioms (not in A1, but in A2, 3.453%). Reading texts in the A1 and A2 Levels Gazi Turkish Course Book for Foreigners were also examined in terms of reflection words. While 2 reflection words were found in the A1 level textbook, no reflection words could be detected at the A2 level. The ratio of the reflection word ratio in the A1 level textbook reading texts to the total vocabulary is 0.429%. In this respect, the absence of reflection words at the A2 level can be considered as a deficiency. When the reading texts in the A1 and A2 Levels Gazi Turkish Course Book for Foreigners were examined, no proverbs were found. In this respect, it has been determined that proverbs are not used at both levels.

Suggestions

1. Vocabulary elements and boundaries should be determined in order to ensure unity in all studies on teaching Turkish to foreigners. Criteria should be determined at what level, at what rate and at what frequency vocabulary will be taught.
2. An important issue in the field of teaching Turkish as a foreign language is the frequency level of words in texts. When the studies on the texts considered as sources are examined, it is significant that analyzes are generally made on the frequency of use of basic words. The determination of vocabulary elements is encountered in many studies. However, in the aforementioned studies, it is seen that this situation, in which the frequency status of the vocabulary elements is not determined, is an important deficiency in the field.
3. Similar to this study, which was done by examining the reading texts of Gazi Turkish Course Book for Foreigners, it can also be done on other levels and different Turkish teaching sets.

ETİK BEYAN: “A1 ve A2 Seviyesi Ders Kitaplarında Yer Alan Okuma Metinlerinin Söz Varlığı Açısından İncelenmesi (Gazi Üniversitesi TÖMER Örneği)” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve makalede DÖKUMAN ANALİZİ yöntemi ile çalışıldığından etik kurul raporu yüklenmemiştir. Karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde “Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.”.